

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 441/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, Guothova 20, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, Úradu justičnej a kriminálnej polície vo veci vedenej pod ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave, Úradu justičnej a kriminálnej polície (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) vo veci vedenej pod ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004.

Zo sťažnosti vyplýva, že 27. júla 2005 bolo vyšetrovateľom začaté trestné stíhanie.

Uznesením vyšetrovateľa krajského riaditeľstva pod ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004 Dn z 20. novembra 2007 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a) a ods. 5 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005.

Sťažovateľ podaním z 30. novembra 2007 podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že sa necíti byť vinný, pretože vyjadrenia a úvahy vyšetrovateľa, ktoré v uznesení o vznesení obvinenia uviedol, sa nezakladali „na právnych skutočnostiach a jednalo sa len o dôkazne nepodložené domnienky a nepravdivé tvrdenia“.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) uznesením č. k. IV/3 GPt 572/05-31 zo 7. januára 2008 jeho sťažnosť zamietol, pretože uznesenie o vznesení obvinenia považoval za dôvodné a v súlade so zákonom.

Uznesením vyšetrovateľa pod ČVS: KRP-90/OEK-BA-2005 Dn z 13. júna 2008 (ďalej len „uznesenie o uložení poriadkovej pokuty“) bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta v sume 30 000 Sk z dôvodu, že „bez dostatočného ospravedlnenia opakovane nevyhovel výzve vyšetrovateľa na predloženie účtovníctva spoločnosti [REDAKOVANÉ]“, ktorej bol štatutárnym orgánom. Sťažovateľ podaním z 23. júna 2008 proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, v ktorej namietal, že keďže nemá vzdelanie ekonomického zamerania z formulácie „účtovníctvo, resp. účtovné doklady“, nebolo mu jasné, aké doklady je potrebné doložiť. Uvádza, že jeho právny zástupca bol preto nútený písomne (29. apríla 2008 a 7. augusta 2008, pozn.) sa obrátiť na vyšetrovateľa so žiadosťou

o špecifikáciu požadovaných dokumentov. Poukázal tiež na to, že účtovné doklady (išlo o doklady staré 5 až 10 rokov, pozn.) sa nachádzali v 80 obaloch na rôznych miestach, ako aj na to, že účtovníčka, ktorú spoločnosť [REDAKOVANÉ] zamestnávala, bola dlhodobo práceneschopná. Uvedené sťažovateľ preukázal aj jej lekárskou správou.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) uznesením č. k. 2 Kv 112/05-70 z 10. júla 2008 sťažnosti sťažovateľa vyhovel a uznesenie o uložení poriadkovej pokuty zrušila.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že uznesením pod ČSV: KRP-234/OEK-BA-2004 Gb z 20. marca 2012 vyšetrovateľ skonštatoval, že naplnil znaky skutkovej podstaty pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1 a 5 Trestného zákona a rozšíril mu obvinenie. Toto uznesenie však bolo uznesením krajskej prokuratúry č. k. 2 Kv 112/05-121 z 30. apríla 2012 pre nezákonnosť zrušené.

Uznesením pod ČSV: KRP-234/OEK-BA-2004 TM z 26. februára 2014 vyšetrovateľ opravil uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré bolo vydané 20. novembra 2007.

Uznesením prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 2 Kv2/14/1100-40 zo 7. januára 2016 bolo trestné stíhanie proti sťažovateľovi zastavené.

Generálny prokurátor uznesením č. k. IV/3 GPt 523/14/1000-11 z 19. apríla 2016 uznesenie prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 2 Kv2/14/1100-40 zo 7. januára 2016 zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažovateľ namieta, že predmetná vec nebola do dnešného dňa právoplatne skončená, a to napriek tomu, že trestné stíhanie začalo v roku 2005 a obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené v roku 2007, t. j. odo dňa vydania uznesenia o vznesení obvinenia uplynulo už 10 rokov. Sťažovateľ uvádza, že z už popísaného stavu veci je zrejmé, že využil „*všetky právne možnosti nápravy, napr. podanie sťažností...*“

Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Bratislave opakovane a hrubo porušil práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, najmä právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Tým, že v priebehu 10-tich rokov nálezite nezistil skutkový stav a vec právoplatne neskončil, ... dochádza k narušeniu ústavne garantovaného princípu právnej istoty.

Z uvedeného vyplýva, že porušovanie sťažovateľových ústavných práv nie je napravitelné alebo odstrániteľné procesnými prostriedkami obsiahnutými v osobitných procesných kódexoch. Preto je sťažovateľ nútený domáhať sa ochrany svojich ústavných práv podaním tejto sťažnosti...“.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv došlo najmä tým, že krajské riaditeľstvo v predmetnej trestnej veci nekonalo v súlade so základnými zásadami trestného konania uvedenými v § 2 Trestného poriadku tak, aby bola predmetná trestná vec v primeranej lehote prejednaná a zároveň, aby bola rešpektovaná jeho dôstojnosť a súkromie. Sťažovateľ zastáva názor, že svojím postupom nezaložil príčinu spomaleného postupu, jeho správanie je možné hodnotiť ako aktívne a súčinnosť. Absenciou rozhodnutia vo veci sa však nachádza v stave právnej neistoty. Doba, počas ktorej sa vedie predmetné vyšetrenie, je aj vzhľadom na povahu a účel dotknutých ústavných práv neprimerane dlhá.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a následne, aby vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľstva policajného zboru v Bratislave v konaní vedenom pod číslom ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004 porušené bolo.

Krajskému riaditeľstvu policajného zboru v Bratislave sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod číslom ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 6.000 EUR (slovom šesťtisíc eur), ktorú mu je Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Bratislave povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Bratislave je povinné uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 312,34 EUR (slovom tristotri eur a šesťnásť) na účet jej advokáta JUDr. Ľubomíra Hnáta, Guothova 20, Bratislava... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Výšku primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že „trestné stíhanie, ktoré narúša moju dôstojnosť a súkromie trvá už 10 rokov. Od roku 2007 je preto znižovaná moja ľudská dôstojnosť a narušený princíp právnej istoty, ktorý tvorí imanentnú súčasť princípu právneho štátu. Navrhujem zohľadniť aj tú skutočnosť, že o prieťahy v konaní som sa žiadnym spôsobom nepričinil, ale naopak vyvinul som všetko z mojej strany možné úsilie.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského riaditeľstva v napadnutej trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Podľa judikatúry ústavného súdu sa základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva stranou tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03, II. ÚS 478/2010) sa však ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06, II. ÚS 622/2014).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nemohlo postupom krajského riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: KRP-234/OEK-BA-2004 dochádzať k porušovaniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ústavný súd zistil, že vyšetrovateľ postúpil spis vedený v predmetnej trestnej veci sťažovateľa spolu s návrhom na konečné rozhodnutie krajskej prokuratúry ešte 24. novembra 2016. Prokurátor krajskej prokuratúry následne 31. januára 2017 zastavil trestné stíhanie sťažovateľa. Keďže proti jeho rozhodnutiu podali niektorí poškodení sťažnosť, spis sa aktuálne nachádza na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Kedže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

Nad rámec ústavný súd poukazuje na to, že odmietnutie sťažnosti sťažovateľa neznamená, že v prípade, ak by došlo k zrušeniu rozhodnutia prokurátora krajskej prokuratúry, ktorým zastavil predmetné trestné stíhanie, a vráteniu veci na ďalšie konanie, sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v prebiehajúcom trestnom stíhaní, avšak iba za predpokladu splnenia všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane preukázania, že sťažovateľ účinne využil iné právne prostriedky na ochranu svojich práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2017